

ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ ФОРМУВАННЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ОСВІТНІХ УСТАНОВ

Завдання економічної безпеки в реальній практиці пов'язані з різними сторонами діяльності установ та організацій. Однак наукові праці пов'язані з формуванням завдань створення та функціонування системи економічної безпеки в освітніх установах на сьогоднішній день розкриті не у повній мірі. Дане питання розглядається, в основному, для організацій виробничої сфери. Узагальнюючи розробки з проблематики формування завдань функціонування економічної безпеки у виробничих організаціях, можна виділити (у найзагальнішому вигляді) наступні положення, що розповсюджуються на освітні установи.

Перше завдання полягає у забезпеченні високої ефективності роботи установи та її фінансової стійкості з урахуванням стану навколишнього середовища. Для освітніх установ, в умовах ринкової економіки, ускладнені питання визначення економічної ефективності. Як приклад розглянемо фінансовий потік від благодійних внесків, особливо при переході до питань педагогічної діяльності в умовах інноваційної економіки. Практика показує, чим краще організована благодійна діяльність в освітній установі, тим вища фінансова стійкість в ньому. Таким чином, додаткове джерело фінансування з даної мети безпосередньо пов'язане з функціонуванням системи економічної безпеки освітньої установи [1, с. 142].

Друге завдання передбачає забезпечення незалежності техніко-технологічного потенціалу та високої конкурентоспроможності організації як у короткостроковій, так і середньо та довгостроковій перспективі. Сучасний освітній заклад насичений різною технікою, в тому числі і для вирішення

питань безпеки, наприклад, пожежної безпеки. Також, конкурентоспроможність в освітній установі визначається величиною конкурсу при вступі до зазначеної установи. Практика переконливо підтверджує, що чим краще організована благодійна діяльність в освітній установі, тим вище її конкурентоспроможність. Наприклад, багато закладів змушені організовувати благодійну діяльність для забезпечення розвитку освітньої установи, що, у свою чергу, впливає на економічну безпеку.

Третє завдання полягає у забезпеченні високої ефективності менеджменту організації, створення оптимальної організаційної структури. Природно, що для будь-якого освітнього закладу важливі питання управління як всієї організації в цілому, так і окремих її частин. Однак методичне забезпечення з питання визначення ефективності менеджменту та оптимальності структури освітнього закладу передбачає трудомісткі процедури і має безліч спірних моментів.

Четверте завдання передбачає забезпечення високого рівня кваліфікації персоналу організації, інтелектуального потенціалу співробітників, ефективність корпоративної діяльності. Ця мета функціонування системи економічної безпеки вкрай важлива для всього освітнього закладу і вона виходить за межі економічної безпеки та безпосередньо починає взаємодіяти з іншими напрямками безпеки, зокрема такими як: соціальна безпека, особистісна безпека тощо.

Важливим завданням формування та функціонування системи економічної безпеки в освітніх установах є створення системи максимізації ефективності залучення легальних додаткових джерел фінансування освітньої установи з оптимізацією і подальшою мінімізацією нелегальних джерел генерування грошових потоків [2, с. 86].

Можна виділити три основних джерела фінансування освітніх установ (відповідно до сучасного законодавства). Це, так звана трирівнева модель фінансування освітньої установи:

1. Бюджетні кошти. Порядок їх надходження і витрачання регулюється Бюджетним кодексом. Згідно з Бюджетним кодексом, основними фінансовими

документами освітнього закладу є кошторис доходів і витрат. Важливу роль відіграє питання планування видатків бюджету на систему освіти. Одним з основних, при плануванні бюджетних джерел фінансування, є питання про введення нормативно-подушового фінансування.

2. Підприємницька та інша діяльність. Основна проблема підприємницької діяльності освітньої установи полягає в правомірності застосування механізму оподаткування підприємницької діяльності освітньої установи. Необхідно відзначити, що з введенням в дію Податкового кодексу система освіти позбавлена практично всіх пільг.

3. Благодійні внески. При роботі з цим фінансовим джерелом необхідно враховувати всі особливості оподаткування та документообігу благодійної діяльності. На думку провідних науковців проблем економіки освіти, благодійні внески є одним з важливих джерел фінансування сучасної освітньої установи.

Резюмуючи все вищесказане можна констатувати, що одним з основних завдань, яке необхідно вирішити при формуванні та функціонуванні системи економічної безпеки освітніх установ є якість формування фінансових потоків на всіх етапах здійснення педагогічної та економічної діяльності. Сьогодні це питання набуває якісно іншого звучання у зв'язку з тим, що економіка країни перетворюється на інноваційну, що вимагає модернізації всієї системи управління освітніми установами.

Література:

1. Користін О.Є. Економічна безпека / О.Є. Користін, О.І. Барановський, Л.В. Герасименко та ін. – К.: «Правова єдність», 2010. – 368 с.
2. Экономическая безопасность: учебное пособие / [В. А. Богомолов и др.]; под ред. В. А. Богомолова. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2009. – 295 с.